

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštino
vred in v Mariboru
s pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrt leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
upravnštvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice hštv. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopis se ne vrača,
neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede popoldne.

Štev. 21.

V Mariboru, dne 22. maja 1902.

Tečaj XXXVI.

Kmetsko propadanje.

Kmetskim gospodarskim razmeram se še vedno med našimi politikami posvečuje premalo pozornosti. Za to pa je dolžnost lista, kateri zastopa koristi kmetskega stanu, da večkrat kaže javnosti žalostno stanje kmeta ter zahteva zanj pomoči. Saj je dandanes že tako, da dobi isti pomoč, ki največ kriči, ne pa tisti, ki je najbolj potreben. Kmetski stan se je dosedaj vse premalo oglašal, za to so se tudi merodajni činitelji ozirali nanj le malokedaj.

Zadolženje kmetskega posestva se od leta do leta strahovito množi. Leta 1890 je bilo že na kmetskih domovih 2.791.400.000 goldinarjev, ne kron, dolga. V desetih letih se je ta svota podvojila in zrastle na 4500 milijonov goldinarjev. Za to svoto se je moralo plačevati obresti 225 milijonov gl. vsako leto. Seveda se te obresti zraven davkov in drugih plačil mnogokje niso mogle plačevati, in za to so prišla zaporedoma kmetska posestva na dražbo. Izračunilo se je, da v Avstriji pride vsako uro na dan po jedno kmetsko posestvo na boben. Leta 1898 se je prodalo 7563 posestev. Vcenjena so bila na 55 milijonov kron, skupilo se je za nje le 44 milijonov kron. Od prisiljeno prodanih posestev jih pride na Štajersko 397, Kranjsko 325, Koroško 75. Med vsakimi 10.000 posestniki se je torej prodalo na Kranjskem (25) petindvajseterim, na Koroškem 11,6, na Štajerskem 8,8. Ali ni to žalosten dokaz, kako naglo, kako silovito propada kmetski stan.

Kmetski ljudje morajo prodajati svoja posestva ali pa se jim prodajajo, in potem

gredo v mesta v bolnišnice in fabrike, s srcem na celo človeško družbo v svojem srcu. Ali je potemtakem čudo, da je ljudstvo dandanes nezadovoljno in da se nagiba k uporabi? Pomagajmo trpinom!

Mariborski okrajni zastop.

Mariborska okolica, dne 19. maja.

Mariborski okrajni zastop je v rokah naših narodnih nasprotnikov. Čeravno je zastop za okraj in ne za mesto, vendar imajo v njem meščani veliko večino. Dne 15. maja je imel okrajni zastop zopet sejo, v kateri se je poročalo o delovanju zastopovem v preteklem letu.

Dohodkov je imel zastop 120.357 K 85 h, izdatkov pa 106.718 K 33 h. Da so dohodki večji kakor izdatki, se razlaga pred vsem iz tega, ker so davkoplačevalci morali plačevati 8% okrajnih doklad in 4% okrajnošolskih doklad. Zraven se je dobil okrajni zastop za različne potrebe od dežele 8376 K 86 h podpore, od države pa 1309 K 74 h.

Izdatki znašajo veliko svoto 106.718 K 33 h. Poglejmo si samo nekatere točke računa, kako se je denar uporabil. Potovalni stroški so znašali v preteklem letu 464 K 91 h. Kdo je potoval, kam in zakaj se je potovalo, tega iz javnih poročil ne izvemo. Mariborski (meščanski?) kmetijski podružnici se je za napravo trtnice darovalo 400 K. Nemškemu šulferajnu se je darovalo 200 K. To je drznost, da se s kmetskim slovenskim denarjem podpirajo taka društva, ki delajo med narodi le sovraštvo in nemir!

Splošno začudenje in nezadovoljnost pa je zaviadala ne samo pri Slovencih v okolici, ampak tudi pri nemškutarjih, ko se je izvedelo, kako se je volilo v okrajni šolski svet, kjer so bila izpraznjena tri mesta Pistorjevo, Britovo in Prodnikovo. Okrajni zastop je poslal na ta mesta šentilskega Fišrederja, hočkega krčmarja Pfeiferja in nemškega advokata dr. Ernesta Mravлага. Že to je vsakemu neljubo, da to važno mesto zasede nemški advokat, a še bolj osupnilo je vse, da so izmed nemških advokatov izbrali ravno dr. Mravлага. Ta mož še ni pol leta v Mariboru, nima za okraj mariborski niti pičice zaslug in so mu šolske razmere v našem okraju tako znane kakor prebivalcem na Martu!

Mi kmetje ne moremo biti zadovoljni z ravnanjem našega okrajnega zastopa in ker so nas «pravični in miroljubni» Nemci in nemškutarji ob volitvah potisnili v stran, za to tem potom izrekamo okrajnemu zastopu svoje nezaupanje!

Državni zbor.

Dunaj, 21. maja 1902.

Razprava o železniškem ministrstvu.

Izmed Slovencev je govoril o železniških zadevah poslanec Pogačnik. Grajal je državno železnisko ravnateljstvo v Beljaku, katero tako malo skrbi za potrebščine na državni železnici med Ljubljano in Trbižem, ko ima vlada vendar svoje najboljše dohodke ravno od te železniške proge. Očital je dalje imenovanemu ravnateljstvu, da uganja nemško

Listek.

Zvest do smrti.

Resnična dogodba.

Bilo je pred kakimi petintridesetimi leti. V mali ruski vasi Oratov v bližini Kijeva se je odpravljal katoliški duhovnik Kobilovic pozno zvečer z vso naglico od doma. Ogrnil je plašč visoko čez rame, odvihal do ušes ovratnik in potisnil pokrivalo globoko na oči, da se mu ni skoro prav nič videlo v obraz.

«Ali greste na sprehod?» je vprašala stara postrežnica, «in tako pozno! Kam pa vendar, da bom vedela povedati, če bo kdo vprašal.»

«Jaz pridem kmalu nazaj», je odgovoril še zelo mlad duhovnik precej vznemirjeno in razburjeno, «in ni treba nikomur vedeti, da sem sploh kam šel.»

S temi besedami je odprl vežna vrata. «Gospod, vaše puške še vedno nisem našla, odkar je izginila s prejšnjega prostora, to sem vam hotela že prej povedati», je dejala stara postrežnica v skrbeh.

«Ah, kaj če puška, se bo že kje našla», je dejal mladi duhovnik in izginil v temo.

Postrežnica je zaprla vežna vrata, potem pa odšla drsajočih korakov skozi kuhinjo

v majhno stransko sobico, kjer je na postelji ležala stara ženica, mati duhovnikova. «Tako mi je tesno pri srcu», pravi takoj, «danes se bo gotovo kaj posebnega prigodilo.»

«Gotovo je zopet kaka oseba obolela sredi ruskih razkolnikov in sin ji je šel tajno delit poslednjo tolažbo», pravi mati. «Saj veš, kako preganjajo ruski uradniki nas katoličane; ko boš gotova s svojim delom, pridi sem-kaj, da zmolovi skupaj rožni venec za mojega sina.»

Mladi župnik je korakal med tem proti gozdu. Tam ga je čakal skrit voz, na katerem se je vsedel. V bližini večje vasi se je voz ustavil, župnik je izstopil in se podal proti veliki hiši. Tu se je vršil ganljiv prizor. V razsvetljeni, toda skrbno zaprti in zagrnjeni sobi se je vršil krst novorojenčka. Oče in sorodniki so klečali v polkrogu in pobožno molili. Ko je mladi duhovnik podelil zakrament sv. krsta, je izvršil še vpeljevanje pri materi, potem pa se je zopet odpravljal domov.

«Tisočkratna zahvala, častiti gospod», je dejal oče, očividno ruski višji uradnik, «vi ste nam storili veliko uslugo.»

«Samo, če nas ne bo kdo izdal!» je dejal duhovnik.

«To se ne more zgoditi. Moj Ivan je molčeč in noč je temna. Vas pa prosim,

častiti gospod, da me ne izdate. Veste pač, da izgubim takoj službo in kruh, kakor hitro bi izvedela vlada, da sem katolik, vrhutega pa bi bil še občutno kaznovan. Prosim vas, molčite in mislite na mojih šest otrok!»

Duhovnik pa je dejal: «Niti treba ni, da vam to še posebno obljubljam, saj se že tako razume samo po sebi. Da bodete pa brez skrbi, zato vam zastavljam svojo duhovsko besedo.»

Četrť ure pozneje je zopet drdral voziček tja v temno noč. Duhovniku je postajalo čudno pri srcu. Vedno ga je nekaj priganjalo in opominjalo k molitvi. Prav razločno mu je ukazovala notranjščina: «Moli, da boš premagal!» Pred očmi mu je vstajala Kristusova podoba pod težo križa omagujoča, ki mu je klicala: «Ako hočeš postati moj učenec, se moraš zatajevati do zadnjega, celega se moraš zatajevati do zadnjega, celega se moraš žrtvovati zame, zato pa te bom obilo nagradil!»

In tesneje je stisnil mladi duhovnik jagode rožnega venca in ustnice so se mu gibale. Ob robu gozda so se sani zopet ustavile. Duhovnik je izstopil in se podal po ovinku do svojega stanovanja.

Tu pa mu je prišla naproti njegova stara strežnica vsa objokana in prestrašena: «O,

narodno politiko na veliko kvar Slovincem. Predložil je resolucijo: »Vlada se pozivlje, naj prej ko more predloži postavni načrt, da se proga Velenje-Celje zveže z železnično progo Ljubljana-Kamnik in dalje s postajo Kranj na progi Ljubljana-Trbiž.«

Poslanec Žičkar je vložil sledeča dva predloga:

Dvojezični napisi.

»Južna železnica ima na vseh svojih postajah na Spodnjem Štajerskem le nemške napise ter se imena postaj kličejo le v nemškem jeziku. Isto je na postajah lokalnih železnic Celje-Velenje in Poljčane-Konjice. To prvič nasprotuje besedilu in smislu § 19. državnega tem. zakona, pa tudi jako žali slovensko prebivalstvo. Zato se c. kr. železniško ministrstvo kot najvišja nadzorstvena oblast pozivlja, naj potrebno ukrene, da bodo napisi na postajah v slovenskih in mešanih krajih tudi v jeziku dotičnega prebivalstva, da se imena postaj kličejo tudi v istem jeziku in da se nameščajo taki uradniki, ki morejo z ljudstvom ustno in pismeno občeovati v njegovem jeziku.«

Proga Celje-Kamnik.

»C. kr. železniško ministrstvo se pozivlje, da kot najvišja nadzorna oblastnja nad železnicami vpliva na to, da se boljša železnična zveza vpelja med Celjem in Ljubljano na eni strani in brežiškem okrajem na drugi strani.« V pojasnilo se pripomni, da kdor iz brežiškega okraja kaj opraviti ima v Ljubljani ali v Celju, mora žrtvovati dva dni. Zahteva se torej, da se vpeljujejo lokalni vlaki, ki imajo zvezo z onimi železničnimi vlaki iz Ljubljane in Celja, ki prihajajo zjutraj in zvečer na Zidani most. Mnogo poslancev je vložilo predloge, ki se tičejo novih železnic za kraje, kateri še nimajo železnične zveze.

Novi topovi.

Vojno ministrstvo je zahtevalo od obeh delegacij, naj se dovoli 38 milijonov kron, da se pripravijo novi topovi. Radi tega je socialno demokratični poslanec v posebnem nujnem predlogu najostreje napadal one poslance iz gospodske in poslanske zbornice, ki sedijo letos v delegaciji in bodo glasovali za te velike državne stroške. Odgovarjal mu je finančni minister Böhm-Bawerk: Naši topovi so nepopolni v primeri s kanoni drugih držav. Če pride vojska, je grozna nevarnost za cvet naše mladine, ki mora pod puško. Vlada ne more prevzeti odgovornosti, če se njej ne dovolijo stroški za topove po najnovejših iznajdbah.

Poljedelsko ministrstvo.

Vendar enkrat je prišla na vrsto zadeva,

katera je za veliko večino slovenskega naroda največje važnosti, namreč razprava o poljedelskem ministrstvu.

Izmed slovenskih poslancev sta govorila do zdaj Robič in Žitnik. Prvi je omenjal žalostne razmere kmečkega prebivalstva, našteval razne želje gledé štajerskih slovenskih kmetov. Zahteval vspešno podporo našega vinarstva ter predlagal vstanovitev poljedelske sole. Na vrsto pride še pri poljedelstvu okoli 30 govornikov, med njimi vitez Berks.

Kako dolgo bo trajalo še zasedanje državnega zbora?

Na vrsto ima priti po razpravi o poljedelskem ministrstvu še pravosodno ministrstvo, kjer bota govorila Slovenca Vencajz in dr. Ploj, pa Hrvat dr. Ivčević. Če se do konca majnika srečno konča razprava o državnem proračunu za l. 1902, hoče vlada na vsaki način, da se obravnava še o vpeljavi novega davka na železnične vozne liste. Vlada hoče potem, če se njej dovoli ta davek, ki vtegne znašati na leto okoli 11 milijonov kron, odpraviti z novim letom mitnice, zboljšati plačo diurnistom in pokojnino uradniškim vdovam in sirotam. A veliko vprašanje je, če se vladi posreči, dobiti večino za ta postavni načrt. Stranke, prijazne kmetijstvu, zahtevajo dalje, da se mora v tem zasedanju rešiti tudi postava, o kateri se posvetuje kmetijski odsek že več mesecev: o terminski žitni kupčiji. Mogoče, da traja zborovanje kje do 18. junija. Meseca julija se imajo sklicati deželni zbori.

Vsenemški poslanci med seboj!

Prusaški poslanci so si med seboj v laseh: Wolf na eni strani in njegovi pajdaši — na drugi strani Schönerer in njegovi tovarši. Schönererjancev je več. Če Wolf priredi shod, ga napadajo in psujejo Schönererjanci; če zboruje poslednji, jih pretepljejo Wolfovi zavezniki. Wolf je vložil tožbo pri sodniji v Lincu zoper Schönererjanskega poslanca dr. Schalka. Ta je sam zahteval od poslanske zbornice, naj ga izroči sodniji, da bo mogel javno povedati nekatere nesramne reči o Wolfu. To so najnovejši lutrovc v Avstriji, ki spodbikajo katoliškim duhovnikom nenravne reči, katere pa vganjajo sami ti odpadniki od katoliške cerkve. «Kikeriki», dunajski list z slikami, prinaša podobo: dr. Schalk jaše na Wolfovem vratu.

Politični ogled.

V Ljubljani je bil čez binškoštne praznike shod slovenskih časnikařev. Govorilo se

je le o strokovnih rečeh, katere zanimajo bolj časnikaře pri velikih listih. Za nas najbolj zanimiva sta bila govora dr. Lampeta o gospodarskem vprašanju in govor državnega poslanca — Klofača. Dr. Lampe je po govoru dr. Preisovem o narodnem gospodarstvu rekel z ozirom na slovenske razmere, da imamo mi ljudstvo, katero stoji ob robu gospodarskega propada. Naša prva dolžnost je, da mi v tem ljudstvu, katerega posamezniki niso dovolj močni za ohranitev svojega obstanka, vzbudimo misel gospodarskega združevanja. Zadržna organizacija je edino sredstvo, s katero se dajo skromne sile posameznikov pomnožiti in utrditi. To je za obstoj slovanskih ljudstev najaktualnejše vprašanje. Organizacija po majhnih posojilnicah in gospodarskih društvih bodi naloga slovanskega časnikařstva. — Hudo je prijemal razumništvo slovanskega poslanec Klofač. Razumništvo se je brigalo dosedaj za slovanski jezik, ne pa za slovansko ljudstvo. Delavstvo, ki je revno kakor cerkvena miš, je šlo vsled tega k mednarodnim socialdemokratom. Vsa slovanska politika mora imeti svoj cilj. A brez delavstva ga nima. Slovansko razumništvo je preveč blazirano. Mi imamo mnogo ljudi, ki zelo ljubijo slovanski jezik, ki pa ne ljubijo slovanskega ljudstva. Mi moramo pa stati na stališču, da kar ni ljudsko, ni narodno. Zdej se to razumništvo jezi nad mednarodnostjo socialne demokracije! A zakaj je ta mednarodnost?

Zakon o kmečkih zadrugah. Uradna «Wiener Ztg.» je objavila potrjen načrt zakona o kmečkih zadrugah, kakor sta ga po daljšem razgovoru sklenili obe zbornici. Zakon je cesar potrdil že 27. aprila. Kakor znano, je ta zakon le okvirni zakon, čegar natančnejše določanje za posamezne dežele je prepuščeno dež. zborom. Dotične podrobne zakonske načrte za posamezne deželne zборе ima vlada že pripravljene in je toraj pričakovati, da se deželni zbori pečajo s tem važnim vprašanjem že v prihodnjem jesenskem zasedanju.

Volivna preosnova na Švedskem. Odsek državnega zbora Švedskega je izdelal načrt in poročilo za spremembo volivne postave ter določil naslednje načelne točke: Volivno pravico imej vsak moški, ki je dopolnil 25. leto, ki ima posestvo vredno vsaj 300 K ali druge nepremičnine v vrednosti 600 kron, ali v najemu kmetijo enake vrednosti, ali konečno letnega dohodka vsaj 500 kron. Poleg tega se zahteva, da morajo dotičniki vsaj dve leti prej plačevati davek in zadostiti vojaški dolžnosti. — Določba o plačevanju davka, čeravno se na Švedskem

gospod župnik, kako dolgo čakamo že na vas! Ekonomo Pietrova so našli ustreljenega —

«Mojega stričnika?» — je zavpil duhovnik ves prestrašen.

«Da, tega!» je potrdila služkinja, potem pa je po majhnem odmoru nadaljevala: «Da, umorili so ga. Vam so hoteli to sporočiti. Pomožni organist je bil tukaj gotovo dvajstokrat in tudi več drugih, jaz sem jim zatrjevala, da vas ni doma.»

«Ali je Pietrova še kaj živel, ko so ga našli?»

«Ne več», je odgovorila strežnica, «bil je že mrtev!»

«V božjem imenu! Pustite me sedaj samega!»

Po teh besedah se je podal župnik po stropnjicah v prvo nadstropje. Kmalu potem je odbila ura ena po polnoči in duhovnik je zaspal.

Ko pa se je župnik zopet vzbudil, — komaj je bila ena ura potekla, je zagledal tik svoje postelje ruskega policijskega uradnika in par oboroženih kozakov.

«Vi ste aretirani», je dejal prvi, «vstanite!»

Ko so ga privedli do preiskovalnega sodnika, je izvedel ubogi župnik, da je zaprt, ker je obdolžen umora svojega sorodnika Pietrova. Puško risanico, župnikovo last, so

našli v zakristiji, cev je bila še črna od dima in tega ni mogel niti sam župnik tajiti.

«Kako je prišla puška v cerkev? — Kako iz vaše sobe? — Kdo jo je vzel? — Kdo jo je izstrelil?» — na vsa ta vprašanja ni znal duhovnik drugače odgovoriti, kakor «jaz ne vem.» To pa ni zadostovalo sodišču.

Nadalje pa so ga tudi vprašali, če ima sum na koga, da bi bil to izvršil.

Župnik pa je vprašal: «Kdo je zvrnil sum name, kdo je našel puško in kdo je naznanil da pojdite po puško v zakristijo?»

Ker ni dobil na to nič odgovora, je rekel: «Ker nočem nedolžnemu povzročati zadrege, bom torej zamolčal misel, ki se mi je vzbudila ravnokar in — kar bi bilo v resnici prestrašno!»

Preiskovalni sodnik se je dvignil in je vprašal z močnim in sigurnim glasom: «Gospod župnik, ali priznate sedaj, da ste umorili Pietrova?»

Tudi župnik se je dvignil mirno in dostojanstveno, pogledal uradnika odprto in jasno v oči ter dejal: «Bog vé, da tega jaz nisem izvršil, da sem popolnoma nedolžen.»

«Ali se pa niste sprli s Petrovim?» — je vprašal nadalje uradnik.

«Jaz sem bil zoper to možitev in sem moji stričnici odgovarjal, češ, da bo nesrečna v zakonu, kar se je obistinilo.»

«Vi torej tajite, da bi bili Pietrova umorili?»

«Jaz ga nisem umoril!»

«Dobro, kje pa ste bili v onem času, ko se je izvršil umor?»

«Bil sem — bil — tega vam ne morem povedati!» — je dejal konečno.

«Ali ste bili doma?»

«Ne!»

«Ali hodite ob tem času ven?»

«Ne, — razven, kadar me kliče poklic.»

«Ali ste imeli kak tak opravke? Torej ne! Jaz vas vprašam še enkrat: kje ste bili ob času umora, gospod župnik? Ali mi morete s pričami dokazati svojo odsotnost? Ako morete to storiti potem ste oproščeni!»

Župnik pa je rekel: «Jaz sem navzlic temu nedolžen! Ako pa Bog dopusti, sem pripravljen tudi po nedolžnem trpeti.»

«Vi ste morilec!» — je dejal glasno uradnik, — «vi, in nihče drugi! — Odpeljite ga nazaj v ječo!»

Nekaj dni pozneje so se odprla nena doma vrata ječe in vstopil je pomožni organist in državni učitelj onega kraja, kjer je služboval župnik. Duhovnik ga je začudeno pogledal.

Zakaj je prišel ravno ta človek k njemu. Višji ruski uradnik ga je prestavil v Oratov prav zato, da bi grenil župniku življenje, kar

narodno politiko na veliko kvar Slovincem. Predložil je resolucijo: »Vlada se pozivlje, naj prej ko more predloži postavni načrt, da se proga Velenje-Celje zveže z železnično progo Ljubljana-Kamnik in dalje s postajo Kranj na progi Ljubljana-Trbiž.«

Poslanec Žičkar je vložil sledeča dva predloga:

Dvojezični napisi.

»Južna železnica ima na vseh svojih postajah na Spodnjem Štajerskem le nemške napise ter se imena postaj kličejo le v nemškem jeziku. Isto je na postajah lokalnih železnic Celje-Velenje in Poljčane-Konjice. To prvič nasprotuje besedilu in smislu § 19. državnega tem. zakona, pa tudi jako žali slovensko prebivalstvo. Zato se c. kr. železniško ministrstvo kot najvišja nadzorstvena oblast pozivlja, naj potrebno ukrene, da bodo napisi na postajah v slovenskih in mešanih krajih tudi v jeziku dotičnega prebivalstva, da se imena postaj kličejo tudi v istem jeziku in da se nameščajo taki uradniki, ki morejo z ljudstvom ustno in pismeno občeovati v njegovem jeziku.«

Proga Celje-Kamnik.

»C. kr. železniško ministrstvo se pozivlje, da kot najvišja nadzorna oblastnja nad železnicami vpliva na to, da se boljša železnična zveza vpelja med Celjem in Ljubljano na eni strani in brežiškem okrajem na drugi strani.« V pojasnilo se pripomni, da kdor iz brežiškega okraja kaj opraviti ima v Ljubljani ali v Celju, mora žrtvovati dva dni. Zahteva se torej, da se vpeljujejo lokalni vlaki, ki imajo zvezo z onimi železničnimi vlaki iz Ljubljane in Celja, ki prihajajo zjutraj in zvečer na Zidani most. Mnogo poslancev je vložilo predloge, ki se tičejo novih železnic za kraje, kateri še nimajo železnične zveze.

Novi topovi.

Vojno ministrstvo je zahtevalo od obeh delegacij, naj se dovoli 38 milijonov kron, da se pripravijo novi topovi. Radi tega je socialno demokratični poslanec v posebnem nujnem predlogu najostreje napadal one poslance iz gospodske in poslanske zbornice, ki sedijo letos v delegaciji in bodo glasovali za te velike državne stroške. Odgovarjal mu je finančni minister Böhm-Bawerk: Naši topovi so nepopolni v primeri s kanoni drugih držav. Če pride vojska, je grozna nevarnost za cvet naše mladine, ki mora pod puško. Vlada ne more prevzeti odgovornosti, če se njej ne dovolijo stroški za topove po najnovejših iznajdbah.

Poljedelsko ministrstvo.

Vendar enkrat je prišla na vrsto zadeva,

katera je za veliko večino slovenskega naroda največje važnosti, namreč razprava o poljedelskem ministrstvu.

Izmed slovenskih poslancev sta govorila do zdaj Robič in Žitnik. Prvi je omenjal žalostne razmere kmečkega prebivalstva, našteval razne želje gledé štajerskih slovenskih kmetov. Zahteval vspešno podporo našega vinarstva ter predlagal vstanovitev poljedelske sole. Na vrsto pride še pri poljedelstvu okoli 30 govornikov, med njimi vitez Berks.

Kako dolgo bo trajalo še zasedanje državnega zbora?

Na vrsto ima priti po razpravi o poljedelskem ministrstvu še pravosodno ministrstvo, kjer bota govorila Slovenca Vencajz in dr. Ploj, pa Hrvat dr. Ivčević. Če se do konca majnika srečno konča razprava o državnem proračunu za l. 1902, hoče vlada na vsaki način, da se obravnava še o vpeljavi novega davka na železnične vozne liste. Vlada hoče potem, če se njej dovoli ta davek, ki vtegne znašati na leto okoli 11 milijonov kron, odpraviti z novim letom mitnice, zboljšati plačo diurnistom in pokojnino uradniškim vdovam in sirotam. A veliko vprašanje je, če se vladi posreči, dobiti večino za ta postavni načrt. Stranke, prijazne kmetijstvu, zahtevajo dalje, da se mora v tem zasedanju rešiti tudi postava, o kateri se posvetuje kmetijski odsek že več mesecev: o terminski žitni kupčiji. Mogoče, da traja zborovanje kje do 18. junija. Meseca julija se imajo sklicati deželni zbori.

Vsenemški poslanci med seboj!

Prusaški poslanci so si med seboj v laseh: Wolf na eni strani in njegovi pajdaši — na drugi strani Schönerer in njegovi tovarši. Schönererjancev je več. Če Wolf priredi shod, ga napadajo in psujejo Schönererjanci; če zboruje poslednji, jih pretepljejo Wolfovi zavezniki. Wolf je vložil tožbo pri sodniji v Lincu zoper Schönererjanskega poslanca dr. Schalka. Ta je sam zahteval od poslanske zbornice, naj ga izroči sodniji, da bo mogel javno povedati nekatere nesramne reči o Wolfu. To so najnovejši lutrovc v Avstriji, ki spodbijajo katoliškim duhovnikom nenravne reči, katere pa vganjajo sami ti odpadniki od katoliške cerkve. «Kikeriki», dunajski list z slikami, prinaša podobo: dr. Schalk jaše na Wolfovem vratu.

Politični ogled.

V Ljubljani je bil čez binškoštne praznike shod slovenskih časnikařev. Govorilo se

je le o strokovnih rečeh, katere zanimajo bolj časnikaře pri velikih listih. Za nas najbolj zanimiva sta bila govora dr. Lampeta o gospodarskem vprašanju in govor državnega poslanca — Klofača. Dr. Lampe je po govoru dr. Preisovem o narodnem gospodarstvu rekel z ozirom na slovenske razmere, da imamo mi ljudstvo, katero stoji ob robu gospodarskega propada. Naša prva dolžnost je, da mi v tem ljudstvu, katerega posamezniki niso dovolj močni za ohranitev svojega obstanka, vzbudimo misel gospodarskega združevanja. Zadržna organizacija je edino sredstvo, s katero se dajo skromne sile posameznikov pomnožiti in utrditi. To je za obstoj slovanskih ljudstev najaktualnejše vprašanje. Organizacija po majhnih posojilnicah in gospodarskih društvih bodi naloga slovanskega časnikařstva. — Hudo je prijemal razumništvo slovanskega poslanec Klofač. Razumništvo se je brigalo dosedaj za slovanski jezik, ne pa za slovansko ljudstvo. Delavstvo, ki je revno kakor cerkvena miš, je šlo vsled tega k mednarodnim socialdemokratom. Vsa slovanska politika mora imeti svoj cilj. A brez delavstva ga nima. Slovansko razumništvo je preveč blazirano. Mi imamo mnogo ljudi, ki zelo ljubijo slovanski jezik, ki pa ne ljubijo slovanskega ljudstva. Mi moramo pa stati na stališču, da kar ni ljudsko, ni narodno. Zdej se to razumništvo jezi nad mednarodnostjo socialne demokracije! A zakaj je ta mednarodnost?

Zakon o kmečkih zadrugah. Uradna «Wiener Ztg.» je objavila potrjen načrt zakona o kmečkih zadrugah, kakor sta ga po daljšem razgovoru sklenili obe zbornici. Zakon je cesar potrdil že 27. aprila. Kakor znano, je ta zakon le okvirni zakon, čegar natančnejše določanje za posamezne dežele je prepuščeno dež. zborom. Dotične podrobne zakonske načrte za posamezne deželne zборе ima vlada že pripravljene in je toraj pričakovati, da se deželni zbori pečajo s tem važnim vprašanjem že v prihodnjem jesenskem zasedanju.

Volivna preosnova na Švedskem. Odsek državnega zbora Švedskega je izdelal načrt in poročilo za spremembo volivne postave ter določil naslednje načelne točke: Volivno pravico imej vsak moški, ki je dopolnil 25. leto, ki ima posestvo vredno vsaj 300 K ali druge nepremičnine v vrednosti 600 kron, ali v najemu kmetijo enake vrednosti, ali konečno letnega dohodka vsaj 500 kron. Poleg tega se zahteva, da morajo dotičniki vsaj dve leti prej plačevati davek in zadostiti vojaški dolžnosti. — Določba o plačevanju davka, čeravno se na Švedskem

gospod župnik, kako dolgo čakamo že na vas! Ekonomo Pietrova so našli ustreljenega —

«Mojega stričnika?» — je zavpil duhovnik ves prestrašen.

«Da, tega!» je potrdila služkinja, potem pa je po majhnem odmoru nadaljevala: «Da, umorili so ga. Vam so hoteli to sporočiti. Pomožni organist je bil tukaj gotovo dvajstokrat in tudi več drugih, jaz sem jim zatrjevala, da vas ni doma.»

«Ali je Pietrova še kaj živel, ko so ga našli?»

«Ne več», je odgovorila strežnica, «bil je že mrtev!»

«V božjem imenu! Pustite me sedaj samega!»

Po teh besedah se je podal župnik po stropnjicah v prvo nadstropje. Kmalu potem je odbila ura ena po polnoči in duhovnik je zaspal.

Ko pa se je župnik zopet vzbudil, — komaj je bila ena ura potekla, je zagledal tik svoje postelje ruskega policijskega uradnika in par oboroženih kozakov.

«Vi ste aretirani», je dejal prvi, «vstanite!»

Ko so ga privedli do preiskovalnega sodnika, je izvedel ubogi župnik, da je zaprt, ker je obdolžen umora svojega sorodnika Pietrova. Puško risanico, župnikovo last, so

našli v zakristiji, cev je bila še črna od dima in tega ni mogel niti sam župnik tajiti.

«Kako je prišla puška v cerkev? — Kako iz vaše sobe? — Kdo jo je vzel? — Kdo jo je izstrelil?» — na vsa ta vprašanja ni znal duhovnik drugače odgovoriti, kakor «jaz ne vem.» To pa ni zadostovalo sodišču.

Nadalje pa so ga tudi vprašali, če ima sum na koga, da bi bil to izvršil.

Župnik pa je vprašal: «Kdo je zvrnil sum name, kdo je našel puško in kdo je naznanil da pojdite po puško v zakristijo?»

Ker ni dobil na to nič odgovora, je rekel: «Ker nočem nedolžnemu povzročati zadrege, bom torej zamolčal misel, ki se mi je vzbudila ravnokar in — kar bi bilo v resnici prestrašno!»

Preiskovalni sodnik se je dvignil in je vprašal z močnim in sigurnim glasom: «Gospod župnik, ali priznate sedaj, da ste umorili Pietrova?»

Tudi župnik se je dvignil mirno in dostojanstveno, pogledal uradnika odprto in jasno v oči ter dejal: «Bog vé, da tega jaz nisem izvršil, da sem popolnoma nedolžen.»

«Ali se pa niste sprli s Petrovim?» — je vprašal nadalje uradnik.

«Jaz sem bil zoper to možitev in sem moji stričnici odgovarjal, češ, da bo nesrečna v zakonu, kar se je obistinilo.»

«Vi torej tajite, da bi bili Pietrova umorili?»

«Jaz ga nisem umoril!»

«Dobro, kje pa ste bili v onem času, ko se je izvršil umor?»

«Bil sem — bil — tega vam ne morem povedati!» — je dejal konečno.

«Ali ste bili doma?»

«Ne!»

«Ali hodite ob tem času ven?»

«Ne, — razven, kadar me kliče poklic.»

«Ali ste imeli kak tak opravke? Torej ne! Jaz vas vprašam še enkrat: kje ste bili ob času umora, gospod župnik? Ali mi morete s pričami dokazati svojo odsotnost? Ako morete to storiti potem ste oproščeni!»

Župnik pa je rekel: «Jaz sem navzlic temu nedolžen! Ako pa Bog dopusti, sem pripravljen tudi po nedolžnem trpeti.»

«Vi ste morilec!» — je dejal glasno uradnik, — «vi, in nihče drugi! — Odpeljite ga nazaj v ječo!»

Nekaj dni pozneje so se odprla nena doma vrata ječe in vstopil je pomožni organist in državni učitelj onega kraja, kjer je služboval župnik. Duhovnik ga je začudeno pogledal.

Zakaj je prišel ravno ta človek k njemu. Višji ruski uradnik ga je prestavil v Oratov prav zato, da bi grenil župniku življenje, kar

obdavi manjši dohodki, bo precej omejila sicer bolj splošno volivno pravico.

Napad na španskega kralja Alfonza XIII. Ko se je peljal mladi španski kralj Alfonz XIII., ki je prevzel še le te dni vlado, v soboto dne 17. t. m. v parlament, ustrelil je nekdo proti kočiji, v kateri je sedel kralj s kraljico materjo, z revolverjem, ne da bi koga zadel. Ko je počil strel, skočila je kraljica mati po koncu, kakor da bi hotela s svojim truplom obvarovati sina. Tako se glase nekatere vesti, došle iz Madrida, ki so pa še precej verjetne, posebno zaradi tega, ker poročajo ob enem od tam, da so prišli te dni neki zaroti na sled, ki je imela namen kralja usmrtiti. Zaprli so namreč šest oseb ter našli v njih stanovanjih več dinamičnih patron, ki naj bi se vrgle pod voz; v katerem bi se vozil kralj. Druga poročila pa pravijo, da je napadalec Phuic — tako se namreč imenuje dotični triindvajsetletni človek — blazen ter dostavljajo, da je vrgel v kraljevo kočijo le zaljubljeno pismo, naslovljeno na ime infantinje Marije Terezije. — Po teh poročilih bil bi ta Phuic natak, ki je bil zaradi tega odpuščen pred par leti iz službe ter odpravljen na svoj dom, ker je jednaka pisma že takrat pisal infantinji Mariji Tereziji.

Vojska v Južni Afriki. Dopisnik «Reuterjevega» urada v Pretoriji poroča, da so burski zastopniki pri mirovni konferenci 12. m. m. stavili kot pogoj za mir popolno neodvisnost, nasproti temu pa so dovolili volilno pravico za izvenburske podanike v obeh republikah. Izjavili so se tudi, da hočejo izprazniti svoje utrde. Ko je angleška vlada odklonila te zahteve, so predložili burski zastopniki še celo vrsto pogojev, glede katerih so se izjavili, da jih hočejo priporočiti Burom. Na nadaljnjih pogajanjih sta se udeleževala kapski guverner Millner in Kitchener. Zahteva, da bi Buri smeli obdržati orožje, je bila odbita. Angleži pa so se izrekli pripravljenimi poravnati Burom vso škodo na farmah ter jim ustanoviti z nova iste. Tudi hočejo privoliti pomilovanje ujetih Burov kapske kolonije... S tem pa zopet burski voditelji niso bili zadovoljni in pogajanja so se pretrgala ter so Buri izjavili, da se na noben način ne udajo. In tako bode trajala ta vojna še dalje v nedogledni čas, ker Buri so preskrbljeni z vsem se za več let.

Dopisi.

Iz Savinjske doline. Gotovo bode vsakega domoljubnega Slovenca zanimalo izvedeti veseli izid občinske volitve v Veliki Piresici pri Celji, katera se je 9. in 10. aprila t. l. vršila. Kakor znano, so bile tukaj dozda zmirom viharne volitve, kajti nemčurji so tukajšnjim katoliško narodnim volilcem zmirom nasprotovali ter s svojimi lažnjivimi obljubami nekoliko odpadnikov nalovili, zmagali pa le niso. Prepričali so se toraj, da bi bil njih doseđanji nemčurski trud kakor pred tremi leti tudi letos zastoj, rajši so se poboljšali ter katoliški narodni stranki pristopili in tudi ž njo volili.

Prisrčna zahvala veleskrbnemu voditelju iz Zgornje Ponikve in vsem njegovim sodelavnikom za narodno prebujanje, kateri so pripomagali obsirni občini Velika Piresica prav lepo narodno lice napraviti. Živili!

Novim odbornikom so bili soglasno izvoljeni v III. razredu: Jožef Kunej, Jernej Stefančič, Blaž Krajnc, Janez Teržan, Janez Polak, Andrej Podpečan, Franc Glušič, Matija Hribersek. Namestnikom pa: Jurij Sredenssek, Blaž Rezman, Anton Kugler, Martin Novak. — V II. razredu: Franc Turnšek, Martin Lednik, Matevž Župerger, Anton Rančigaj, Jožef Pernovšek, Franc Lešer, Jakob Cvikl, Martin Semečnik. Namestnikom pa: Andrej Jezernik, Jakob Veber, Anton Knez-Jozl, Janez Turnšek. — V I. razredu: Janez Košar, Martin Rotnik, Franc Verdev, Gregor Lipovšek, Martin Ocvirk, Franc Voršnik, Tilj Kos, Franc Vasle. Namestnikom pa: Franc Ograjensek, Franc Pušnik, Jožef Prodrik, Valentin Cokan.

Ob enem se tudi naznanja, da se je dne 30. aprila poprejšnji vrli župan Jernej Župančič soglasno županom izvolil in še isti dan vsprejel od navzočega c. kr. volilnega komisarja občinsko predstojništvo.

Občinskim svetovalcem so pa bili izvoljeni: Martin Lednik za prvega in Anton Rančigaj za drugega svetovalca, Janez Teržan, Blaž Krajnc, Tilj Kos, Martin Semečnik, Franc Turnšek.

Kakšen pa je ta novoizvoljeni župan, da je vreden časti župana? On je priljubljen vsega spoštovanja vreden mož, mirnega značaja in narodnega srca, in kar je pa največ vredno, tudi veren katoličan, na katerega je vsa občina ponosna.

Da je novi občinski zastop zopet v dobre roke prišel, sta mu najzanesljiva poroka č. župnika iz Zgornje Ponikve in iz Galicije z vrlo domoljubnim županom Stefančičem, kateri bodo v zvezi s svojimi katoliško-narodnimi tovariši njim od volilcem dano zaupanje v popolni meri opravičili v blagor občine ter v čast Slovincem.

Iz Dola. (Različne želje.) Neprijetna in dolga zima je minila, prišla je zopet vesela pomlad. Narava se je zopet zbudila v novo pomladno življenje ter se ovila s cvetjem in zelenjem.

Enako se godi tudi med slovenskim narodom. Tudi on vstaja v narodno pomlad. Kdor prebira slovenske časopise, se tega lahko prepriča. Ljudstvo se drami iz spanja v narodno zavest ter se organizira. Snujejo se razna društva: «Mladiške zveze», «Dekliške družbe», «Marijine družbe» itd. in tako skupno delujejo proti nasprotnikom. Prav je to in tudi potrebno, kajti mi živimo bolj v resnih časih kakor naši predniki. Sicer nam ni treba sukati meča, a vendar se je treba boriti na vse strani. Sovražnikov se ne manjka nikjer. Slabega berila, časopisja in raznih knjižur se ni še nikoli toliko tiskalo kakor dandanes, s katerimi se ljudstvo zapeljuje; vero in duhovnike napadajo in blatijo na vse mogoče načine. Zatorej je potrebno, da se ljudstvo zdrami in z združenimi močmi brani verske in narodne pravice. Ako prebiramo razne slovenske časopise, posebno «Slov. Gospodar» ali «Naš Dom», moramo spoznati, da je pri nas v tem oziru še zelo na slabem. Narodna zavest tako rekoč spi. — Kaj je temu vzrok? Odgovor na to je lahek, a če ga povemo ne bo brez zamere. V prvi vrsti so tega krivi oni, ki imajo zato poklic, zmožnosti in čas, pa ne ganejo roke in ne dajo glasu, sploh se ne brigajo za narodno stvar. Prosti čas porabljujejo rajši v razveseljevanje in druge zabave, kakor pa za koristno narodno stvar. Imamo sicer bralno društvo, toda ono ne zadostuje ljudstvu z namenom kakor bi imelo, ker mu manjka pravega reda. V tem oziru upamo, da se bo s časom obrnilo na bolje, kedar dobi društvo svoj lastni dom, le žal da se je društvo v zadnjem času jelo nagibati na liberalno stran ter se nehalo ozirati na — versko stališče. Naroča si razne pretirane romane in mladini škodljive spise, da, celo veri nasprotno knjižure se nahajajo v knjižnici. Ker so med društveniki večinoma otroci in ne-

je pomožni organist tudi storil. Na vse mogoče načine je ščuval zoper dobrega gospoda in ga je poskušal tudi pri ruski vladi počrniti. Sedaj pa je prišel ves potr v ječo in se takoj vrgel na kolena.

«Častiti gospod!» je začel in sklepal roke, «o, pomagajte mi, da zadobim zopet svoj dušni mir nazaj! Spovejte me!»

Skoro eno uro je trajala spoved. In potem so se vrata zopet odprla in bled in prepaden je izstopil organist. Pred ječo pa je še enkrat postal in se ozrl nazaj s škodoželjnim pogledom ter mrmral: «Sedaj ima zavezana usta in jaz sem varen!»

Duhovnik pa je ječal v svoji celici. Zakril si je obraz z rokami in jokal in zdihoval.

«Ne moja volja, marveč Tvoja volja naj se zgodi!» je šepetal in poklekaval udano. «Daj mi milost k temu, kar mi ukazuješ in ukaži kar mi hočeš!»

Šest tednov pozneje se je vršila obravnava.

Župnik ni hotel povedati, kje je bil v kritičnem času in ravno tako ne, če ima koga na sumu umora. On je samo poudarjal svojo nedolžnost, — zaman. Vse je govorilo za njegovo krivdo. Sodišče ga je spoznalo krivim umora in ga je obsodilo na dosmrtno prisilno delo v sibirski rudokope.

«Božja volja se zgodi!» je končal udano duhovnik, «po mukah in težavah življenja pride večnost in ta mi bo prinesla pravič-

nosti. Do tedaj pa bodem trpel z božjo pomočjo v sramoti in bolečinah.»

Ubog duhovnik se je zgrudil nezavesten na tla. Nekaj dni pozneje so mu sporočili, da je umrla njegova mamica. Da je umrla njegova mamica, je sprejel z največjo mirnostjo. «Sedaj vsaj ve, da sem nedolžen.»

Nekaj tednov pozneje je korakala dolga vrsta kaznjencev v Sibirijo. Bili so uklenjeni po dva in dva. Nekdanji župnik iz Oratova je bil tudi med njimi. Na nekem visokem griču se je še enkrat ozrl nazaj na domače gore in je globoko vzdihnil; v bližini jezdeč kozak pa ga je sunil s sulico in ves spreved se je pomikal naprej.

Dvajset let je preteklo po opisanem dogodku.

V vasi Oratov župniku je že zdavnaj drug duhovnik. Organist je bil še tukaj, toda bolehen in slaboten. Njegova žena, udova po umorjenem Pietrovu, katero je kmalu po umoru vzel, je hodila vedno pogosteje v cerkev, kjer je dolgo klečala in molila.

In tam v sosednji vasi, v hiši onega uradnika, kojega nekdanja krščenka se je bila razvila v bujno dekletce, je vladala velika žalost. Iz zaprte podstrešne sobe so prihajali zdaj pa zdaj glasovi blaznega človeka. Neka ženska je kričala nerazložno o krstu otroka, o katoliškem duhovniku in o ortodoksnem papežu.

«Uboga mati», je vzdihovala o takih

prilikah blede hčerka ter prosila očeta, da bo smela iti v samostan, kjer bode izprosila zdravja za svojo mamo. In sivolasi oče je dejal: «da» ter zlezal še bolj v gube. Trpel je že dvajset let pod težo zavesti, da trpi radi njegove molčečnosti oni duhovnik po nedolžnem.

Nekega poznega večera pa je nesel novi župnik v Oratovu zadnjo popotnico umirajočemu organistu. Ko je bilo sv. opravilo končano, je želel organist, naj pride več ljudi v sobo, da ima važno skrivnost na srcu, katero bi rad povedal.

To se je zgodilo.

In organist je priznal, da je vstrelil kmeta Pietrova, da bi vzel njegovo vdovo, da je obdolžil duhovnika, da se mu je potem izpovedal, samo, da mu je usta zavezal. Pristavil pa je še: «Vedel sem, da duhovnik rajši umre kot hudodelec, nego pa bi izdal spovedno skrivnost in — nisem se motil. Bog bodi milostljiv moji duši!»

Malo pozneje je umrl.

Takoj se je začela nova obravnava in župnik iz Oratova je bil oproščen. Ko je čez več dni dospelo pisanje v Sibirijo, je mignil naduradnik z rameni: «Prepozno, — je umrl že pred štirimi leti. Škoda, ves čas je bil miren in je vedno molil.»

Nebo je bogatejša za enega svetnika in sv. cerkev za eno spričevalo na čast zakramentu sv. spovedi.

obdavi manjši dohodki, bo precej omejila sicer bolj splošno volivno pravico.

Napad na španjskega kralja Alfonza XIII. Ko se je peljal mladi španjski kralj Alfonz XIII., ki je prevzel še le te dni vlado, v soboto dne 17. t. m. v parlament, ustrelil je nekdo proti kočiji, v kateri je sedel kralj s kraljico materjo, z revolverjem, ne da bi koga zadel. Ko je počil strel, skočila je kraljica mati po koncu, kakor da bi hotela s svojim truplom obvarovati sina. Tako se glase nekatere vesti, došle iz Madrida, ki so pa še precej verjetne, posebno zaradi tega, ker poročajo ob enem od tam, da so prišli te dni neki zaroti na sled, ki je imela namen kralja usmrtiti. Zaprli so namreč šest oseb ter našli v njih stanovanjih več dinamičnih patron, ki naj bi se vrgle pod voz; v katerem bi se vozil kralj. Druga poročila pa pravijo, da je napadalec Phuic — tako se namreč imenuje dotični triindvajsetletni človek — blazen ter dostavljajo, da je vrgel v kraljevo kočijo le zaljubljeno pismo, naslovljeno na ime infantinje Marije Terezije. — Po teh poročilih bil bi ta Phuic natak, ki je bil zaradi tega odpuščen pred par leti iz službe ter odpravljen na svoj dom, ker je jednaka pisma že takrat pisal infantinji Mariji Tereziji.

Vojska v Južni Afriki. Dopisnik «Reuterjevega» urada v Pretoriji poroča, da so burski zastopniki pri mirovni konferenci 12. m. m. stavili kot pogoj za mir popolno neodvisnost, nasproti temu pa so dovolili volilno pravico za izvenburske podanike v obeh republikah. Izjavili so se tudi, da hočejo izprazniti svoje utrde. Ko je angleška vlada odklonila te zahteve, so predložili burski zastopniki še celo vrsto pogojev, glede katerih so se izjavili, da jih hočejo priporočati Burom. Na nadaljnjih pogajanjih sta se udeleževala kapski guverner Millner in Kitchener. Zahteva, da bi Buri smeli obdržati orožje, je bila odbita. Angleži pa so se izrekli pripravljenimi poravnati Burom vso škodo na farmah ter jim ustanoviti z nova iste. Tudi hočejo privoliti pomilovanje ujetih Burov kapske kolonije... S tem pa zopet burski voditelji niso bili zadovoljni in pogajanja so se pretrgala ter so Buri izjavili, da se na noben način ne udajo. In tako bode trajala ta vojna še dalje v nedogledni čas, ker Buri so preskrbljeni z vsem se za več let.

Dopisi.

Iz Savinjske doline. Gotovo bode vsakega domoljubnega Slovenca zanimalo izvedeti veseli izid občinske volitve v Veliki Piresici pri Celji, katera se je 9. in 10. aprila t. l. vršila. Kakor znano, so bile tukaj dozdej zmirom viharne volitve, kajti nemčurji so tukajšnjim katoliško narodnim volilcem zmirom nasprotovali ter s svojimi lažnjivimi obljubami nekoliko odpadnikov nalovili, zmagali pa le niso. Prepričali so se toraj, da bi bil njih doseđanji nemčurski trud kakor pred tremi leti tudi letos zastoj, rajši so se poboljšali ter katoliški narodni stranki pristopili in tudi ž njo volili.

Prisrčna zahvala veleskrbnemu voditelju iz Zgornje Ponikve in vsem njegovim sodelavnikom za narodno prebujanje, kateri so pripomagali obsirni občini Velika Piresica prav lepo narodno lice napraviti. Živili!

Novim odbornikom so bili soglasno izvoljeni v III. razredu: Jožef Kunej, Jernej Stefančič, Blaž Krajnc, Janez Teržan, Janez Polak, Andrej Podpečan, Franc Glušič, Matija Hribersek. Namestnikom pa: Jurij Sredenssek, Blaž Rezman, Anton Kugler, Martin Novak. — V II. razredu: Franc Turnšek, Martin Lednik, Matevž Župerger, Anton Rančigaj, Jožef Pernovšek, Franc Lešer, Jakob Cvikl, Martin Semečnik. Namestnikom pa: Andrej Jezernik, Jakob Veber, Anton Knez-Jozl, Janez Turnšek. — V I. razredu: Janez Košar, Martin Rotnik, Franc Verdev, Gregor Lipovšek, Martin Ocvirk, Franc Voršnik, Tilj Kos, Franc Vasle. Namestnikom pa: Franc Ograjensek, Franc Pušnik, Jožef Prodrik, Valentin Cokan.

Ob enem se tudi naznanja, da se je dne 30. aprila poprejšnji vrli župan Jernej Župančič soglasno županom izvolil in še isti dan vsprejel od navzočega c. kr. volilnega komisarja občinsko predstojništvo.

Občinskim svetovalcem so pa bili izvoljeni: Martin Lednik za prvega in Anton Rančigaj za drugega svetovalca, Janez Teržan, Blaž Krajnc, Tilj Kos, Martin Semečnik, Franc Turnšek.

Kakšen pa je ta novoizvoljeni župan, da je vreden časti župana? On je priljubljen vsega spoštovanja vreden mož, mirnega značaja in narodnega srca, in kar je pa največ vredno, tudi veren katoličan, na katerega je vsa občina ponosna.

Da je novi občinski zastop zopet v dobre roke prišel, sta mu najzanesljiva poroka č. g. župnika iz Zgornje Ponikve in iz Galicije z vrlo domoljubnim županom Stefančičem, kateri bodo v zvezi s svojimi katoliško-narodnimi tovariši njim od volilcem dano zaupanje v popolni meri opravičili v blagor občine ter v čast Slovincem.

Iz Dola. (Različne želje.) Neprijetna in dolga zima je minila, prišla je zopet vesela pomlad. Narava se je zopet zbudila v novo pomladno življenje ter se ovila s cvetjem in zelenjem.

Enako se godi tudi med slovenskim narodom. Tudi on vstaja v narodno pomlad. Kdor prebira slovenske časopise, se tega lahko prepriča. Ljudstvo se drami iz spanja v narodno zavest ter se organizira. Snujejo se razna društva: «Mladiške zveze», «Deželiške družbe», «Marijine družbe» itd. in tako skupno delujejo proti nasprotnikom. Prav je to in tudi potrebno, kajti mi živimo bolj v resnih časih kakor naši predniki. Sicer nam ni treba sukati meča, a vendar se je treba boriti na vse strani. Sovražnikov se ne manjka nikjer. Slabega berila, časopisja in raznih knjižur se ni še nikoli toliko tiskalo kakor dandanes, s katerimi se ljudstvo zapeljuje; vero in duhovnike napadajo in blatijo na vse mogoče načine. Zatorej je potrebno, da se ljudstvo zdrami in z združenimi močmi brani verske in narodne pravice. Ako prebiramo razne slovenske časopise, posebno «Slov. Gospodar» ali «Naš Dom», moramo spoznati, da je pri nas v tem oziru še zelo na slabem. Narodna zavest tako rekoč spi. — Kaj je temu vzrok? Odgovor na to je lahek, a če ga povemo ne bo brez zamere. V prvi vrsti so tega krivi oni, ki imajo zato poklic, zmožnosti in čas, pa ne ganejo roke in ne dajo glasu, sploh se ne brigajo za narodno stvar. Prosti čas porabljujejo rajši v razveseljevanje in druge zabave, kakor pa za koristno narodno stvar. Imamo sicer bralno društvo, toda ono ne zadostuje ljudstvu z namenom kakor bi imelo, ker mu manjka pravega reda. V tem oziru upamo, da se bo s časom obrnilo na bolje, kedar dobi društvo svoj lastni dom, le žal da se je društvo v zadnjem času jelo nagibati na liberalno stran ter se nehalo ozirati na — versko stališče. Naroča si razne pretirane romane in mladini škodljive spise, da, celo veri nasprotno knjižure se nahajajo v knjižnici. Ker so med društveniki večinoma otroci in ne-

je pomožni organist tudi storil. Na vse mogoče načine je ščuval zoper dobrega gospoda in ga je poskušal tudi pri ruski vladi počrniti. Sedaj pa je prišel ves potr v ječo in se takoj vrgel na kolena.

«Častiti gospod!» je začel in sklepal roke, «o, pomagajte mi, da zadobim zopet svoj dušni mir nazaj! Spovejte me!»

Skoro eno uro je trajala spoved. In potem so se vrata zopet odprla in bled in prepaden je izstopil organist. Pred ječo pa je še enkrat postal in se ozrl nazaj s škodoželjnim pogledom ter mrmljal: «Sedaj ima zavezana usta in jaz sem varen!»

Duhovnik pa je ječal v svoji celici. Zakril si je obraz z rokami in jokal in zdihoval.

«Ne moja volja, marveč Tvoja volja naj se zgodi!» je šepetal in poklekal udano. «Daj mi milost k temu, kar mi ukazuješ in ukaži kar mi hočeš!»

Šest tednov pozneje se je vršila obravnava.

Župnik ni hotel povedati, kje je bil v kritičnem času in ravno tako ne, če ima koga na sumu umora. On je samo poudarjal svojo nedolžnost, — zaman. Vse je govorilo za njegovo krivdo. Sodišče ga je spoznalo krivim umora in ga je obsodilo na dosmrtno prisilno delo v sibirski rudokope.

«Božja volja se zgodi!» je končal udano duhovnik, «po mukah in težavah življenja pride večnost in ta mi bo prinesla pravič-

nosti. Do tedaj pa bodem trpel z božjo pomočjo v sramoti in bolečinah.»

Ubog duhovnik se je zgrudil nezavesten na tla. Nekaj dni pozneje so mu sporočili, da je umrla njegova mamica. Da je umrla njegova mamica, je sprejel z največjo mirnostjo. «Sedaj vsaj ve, da sem nedolžen.»

Nekaj tednov pozneje je korakala dolga vrsta kaznjencev v Sibirijo. Bili so uklenjeni po dva in dva. Nekdanji župnik iz Oratova je bil tudi med njimi. Na nekem visokem griču se je še enkrat ozrl nazaj na domače gore in je globoko vzdihnil; v bližini jezdeč kozak pa ga je sunil s sulico in ves spreved se je pomikal naprej.

Dvajset let je preteklo po opisanem dogodku.

V vasi Oratov župniku je že zdavnaj drug duhovnik. Organist je bil še tukaj, toda bolehen in slaboten. Njegova žena, udova po umorjenem Pietrovu, katero je kmalu po umoru vzel, je hodila vedno pogosteje v cerkev, kjer je dolgo klečala in molila.

In tam v sosednji vasi, v hiši onega uradnika, kojega nekdanja krščenka se je bila razvila v bujno dekletce, je vladala velika žalost. Iz zaprte podstrešne sobe so prihajali zdaj pa zdaj glasovi blaznega človeka. Neka ženska je kričala nerazložno o krstu otroka, o katoliškem duhovniku in o ortodoksnem papežu.

«Uboga mati», je vzdihovala o takih

prilikah blede hčerka ter prosila očeta, da bo smela iti v samostan, kjer bode izprosila zdravja za svojo mamo. In sivolasi oče je dejal: «da» ter zlezal še bolj v gube. Trpel je že dvajset let pod težo zavesti, da trpi radi njegove molčečnosti oni duhovnik po nedolžnem.

Nekega poznega večera pa je nesel novi župnik v Oratovu zadnjo popotnico umirajočemu organistu. Ko je bilo sv. opravilo končano, je želel organist, naj pride več ljudi v sobo, da ima važno skrivnost na srcu, katero bi rad povedal.

To se je zgodilo.

In organist je priznal, da je vstrelil kmeta Pietrova, da bi vzel njegovo vdovo, da je obdolžil duhovnika, da se mu je potem izpovedal, samo, da mu je usta zavezal. Pristavil pa je še: «Vedel sem, da duhovnik rajši umre kot hudodelec, nego pa bi izdal spovedno skrivnost in — nisem se motil. Bog bodi milostljiv moji duši!»

Malo pozneje je umrl.

Takoj se je začela nova obravnava in župnik iz Oratova je bil oproščen. Ko je čez več dni dospelo pisanje v Sibirijo, je mignil naduradnik z rameni: «Prepozno, — je umrl že pred štirimi leti. Škoda, ves čas je bil miren in je vedno molil.»

Nebo je bogatejša za enega svetnika in sv. cerkev za eno spričevalo na čast zakramentu sv. spovedi.